మలిన వజ్రాలు

ధిం శాస్త్రి

పొద్దున నిద్ర లేచినప్పటినించీ రాసి రాసి ప్రాణంవిసిగి కాగితాలన్నీ షెల్ఫులో తోసేసి ఆఫీసునించి బయటపడి పార్కు వైపు నడిచాడు, తాలూకా ఆఫీసు యువక గుమాస్తా రామమూర్తి. అప్పుడే మసకచీకటి పడ్డది. చల్లగా వీచే పిల్లగాలులు మొద్దుబారిన అతని మనస్సుని మళ్ళీ యథాస్థితికి లేవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. పార్కులో సిమెంటు బెంచీ మీద శరీరాన్ని చేరవేసి తీరికగా, దీర్ఘంగా ఒకసారి గాలిపీల్చి, వొదిలేస్తూ తలెత్తి పక్కన కూచున్న ఒకాయనవైపు పరాకుగా చూసి, మనసుకి ఏదో స్ఫురించగా మళ్ళీ అతనివైపు దృష్టిసారించి చూసి "ఏరోయ్ సుబ్బారావ్!" అన్నాడు రామమూర్తి, అతని భుజంమీద చెయ్యివేస్తూ. అతను అదిరిపడి రామమూర్తి వైపు తిరిగి చూసి, "ఓరి, నువ్వేనా, ఎవరో అనుకున్నాను" అన్నాడు.

"ఏం చేస్తున్నావు?"

"చూస్తూనే ఉంటివిగా, ప్రస్తుతం కూర్చునే ఉన్నాను."

'సంతోషించాంలే తెలివికి, చదువుతున్నావా, ఉద్యోగం చేస్తున్నావా?"

"ఇంజనీరింగు చదువుతున్నాను. రెండో సంవత్సరం."

రామమూర్తి ఆశ్చర్యంగా అతనివైపు చూశాడు. సుబ్బారావు ఇంత ప్రయోజకుడవుతాడని అతనెన్నడూ అనుకోలేదు. స్కూల్ ఫైనల్‌దాకా ప్రతి లెక్కా తన పుస్తకంలో కాపీకొట్టిన సుబ్బారావు ఈరోజు ఇంజనీరింగు కాలేజీలో చదువుతున్నాడు! రామమూర్తి నమ్మలేకపోయాడు.

"ఇంటర్మీడియేట్‌లో క్లాసు వొచ్చిందా!"

"ఊఁ హుఁ... పెద్ద రికమెండేషన్ ఉందిలే. అంచేత సులభంగానే సీటు దొరికింది."

"అదృష్టవంతుడివే."

"నువ్వేం చేస్తున్నావు?"

రామమూర్తి మనస్సు చివుక్కుమంది. ఏం చేస్తున్నాడు తను! ఏమని చెప్పుకుంటాడు! అధోముఖంగా చూస్తూ అన్నాడు:

"తాలూకాఫీసులో..."

"ఏం? చదువు మానివేశావా?"

"ఊఁ" రామమూర్తి గడిచిపోయిన రోజులు జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ నెమ్మదిగా అన్నాడు.

"ఎందుకు?"

"ఎందుకేమిటి? డబ్బులేక. లేకపోతే ఎందుకు మానేస్తాను?" కఠినంగా, విచారంగా అన్నాడు రామమూర్తి. స్కూల్ ఫైనల్‌లో హైస్కూల్ అంతటికీ ప్రథముడుగా వొచ్చాడతను. పైకి చదవాలని ఎంతో ప్రయత్నించాడు గాని అది సాగలేదు. ఆ సంవత్సరమే అతని తండ్రి కూడా చనిపోయాడు. అంచేత తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వోద్యోగంలో చేరాడు. ఉద్యోగంలో చేరిన రెండో సంవత్సరమే అతనికి పెళ్ళి కూడా అయింది. ఆ రోజులన్నీ అతనికి కళ్ళకి కట్టినట్టుగా కన్పిస్తున్నాయి.

"మనతో వాడెందుకు మాట్లాడతాడురా, ఉద్యోగి అయినాడాయెను." అనే మాటలు విని రామమూర్తి తలెత్తి చూశాడు. ఎదురుగా అతని క్లాస్‌మేటు విశ్వనాథం నుంచుని ఉన్నాడు. సుబ్బారావు రామమూర్తి వీపు మీద తట్టి అన్నాడు: "విశ్వనాథం జ్ఞాపకం ఉన్నాడా?" రామమూర్తికి నవ్వొచ్చింది. ఎందుకు జ్ఞాపకం ఉండదు? తనేమైనా ఆఫీసరా ఏమిటి జ్ఞాపకం ఉండకపోవటానికి? చిరునవ్వు ముఖంమీదికి తెచ్చుకుంటూ అన్నాడు:

"ఏరా, విశ్వనాథం, ఏం చేస్తున్నావు?"

"ఎం. బి. బి. యస్. చదువుతున్నాను."

ఎం. బి. బి. యస్! కొన్నాళ్ళకి డాక్టరవుతాడన్నమాట. తన స్నేహితుల్లో పైకి చదవని వాడెవడూ లేడల్లే ఉంది. ఒకడు ఇంజనీరు, ఒకడు డాక్టరూ–మిగతావాళ్లు ఏవేం చదువుతున్నారో! తనుమాత్రం ఎప్పటి ఎస్. ఎస్. ఎల్. సీ. రామమూర్తే.

"తాలూకాఫీసులో గుమాస్తాగా చేరావుటగా?" రామమూర్తితో కలిసి చదువుకునే రోజుల్లో అతనిమీద తనకి ఏర్పడ్డ అసూయ అంతా తీర్చుకుంటూ అన్నాడు విశ్వనాథం.

రామమూర్తి ముఖం ఎర్రబడ్డది. తన పుస్తకంలో లెక్కలన్నీ మక్కీకిమక్కీ కాపీకొట్టిన వీళ్లు ఈరోజు తన నెంత చులకనగా చూస్తున్నారు! తెలివిలోగాని, పట్టుదలలోగాని గుణంలోగాని తనకంటే వీళ్ల ఆధిక్యత ఏమిటి? తనతో చదరంగం ఆడి ఒక్క ఆటైనా ఎప్పుడైనా గెలవగలిగారా వీళ్లు? గంటల తరబడి బెంచీలమీద నుంచున్న వీళ్లు ఇప్పుడు ఇంజనీర్లూ, డాక్టర్లూ, తనుమాత్రం ఓ తాలూకాఫీసు గుమాస్తా! తనకంటే వీళ్లు ఒక విషయంలోమాత్రం అధికులు–డబ్బులో, ఆ ఒక్క ఆధిక్యతతో తనని నోరెత్తకుండా అణగగొట్టగల అవకాశం వీళ్ళకి లభించడం ఘోరం, దురన్యాయం. తనుకూడా కాలేజీలో చదువగల అవకాశమే లభిస్తే...! ఎందుకు అనుకోవటం? గాలిలో మేడలఆకారాలు ఊహించుకుని చేసే దేముంది? ఉన్నదాంతో తృప్తిపడకతప్పదు.

"ఏమిటోయ్ మీ మాటలూ, నాకుకూడా చెప్పండి కాస్త." అన్నాడు రామమూర్తి కానీ పైనా స్నేహితులతో కులాసాగా గడుపుదామని తీర్మానించుకుని.

"హి...హి...హి... నీకేం అర్థమవుతాయి కాలేజీ గొడవలు." పల్లికిలించాడు విశ్వనాథం.

"హి...హి...హి..." అన్నాడు సుబ్బారావుకూడా.

"హా...హా...హా..." వ్యంగ్యంగా రామమూర్తి కడుపులో మంటని వెళిబుచ్చాడు.

ఆఫీసులో ఆఫీసర్‌మీద వచ్చిన కోపాన్ని ఎలాగో దిగమింగుకుని పార్కుకివచ్చిన రామమూర్తి తనకి తన స్నేహితులవల్ల జరిగిన అవమానాన్ని సహించలేక చివాలున లేచి ఇంటికి బయలుదేరాడు, "వోస్తా" అని మాటమాత్రం అంటూ.

* * *

రామమూర్తి ఇంట్లో అడుగు పెట్టేసరికి ఇల్లంతా చీకటిగా ఉంది.

"లాంతరు వెలిగించలేదేం?" అన్నాడు అతను చిరాకుగా.

"గ్లాసు పగిలిపోయింది."

"ఎందుకు పగిలింది?"

"చేతిలోంచి జారింది."

"ఎందుకు జారింది?" కోపంతో ప్రశ్నించాడు రామమూర్తి.

"పగిలిపోయిన గ్లాసుముక్కన్ని అడగండి." జానకి నిర్లక్ష్యంగా జవాబిచ్చింది.

"చిమ్నీ వెలిగించకపోయావు అయితే?" ముఖం చిట్లించుకుని అన్నాడు రామమూర్తి.

"దాంట్లో కిరసనాయిలు లేదు."

"లేకపోతే పొయ్యెక్కర్లే!"

"కిరసనాయిలు అయిపోయిం దింట్లో."

"ఏడ్చినట్టే ఉంది. ఆ బుడ్డీ అయినా వెలిగించు."

"నిప్పుపెట్టె లేదు."

జేబులోంచి నిప్పుపెట్టె తీసి విసురుగా ఆమె వైపు విసిరేశాడు రామమూర్తి.

"ఎవరిమీద ఆ కోపం!"

"నోరు ముయ్యి."

"అదే అనవద్దని లక్షసార్లు చెప్పాను. నేనలా మాటలు పడేదాన్ని కాను"

"ఇహ చాలించు."

"అనవసరంగా అలా కలగ చేసుకుంటారెందుకు? ఆఫీసర్ మీద కోపం అంతా ఇంట్లో చూపిస్తే ఏం లాభం?"

"ఇక్కడినించి కాసేపు అవతలికిపో"

"అవతలికి పోవటానికి ఉన్నది ఒకటే గది."

"నాకు శాంతిలేకుండా చేస్తున్నావు ఛీ" చీదరించుకున్నాడు రామమూర్తి జానకి అతని వైపు కోపంగా, ఏవగింపుగా చూసింది. ఆమెకి అప్రయత్నంగా కళ్ళవెంబడి నీళ్ళు కారాయి. ఆమె కలలోకూడా అనుకోలేదు తన జీవితం ఇలా గడుస్తుందని. సాలుగేళ్ళకింపట తన ఆశలు, ఆశయాలు కఠినంగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా తోసివేయబడ్డాయి. తనేం చదువులేనిది కాదు. పూర్తి చేయలేదు కాని ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. దాకా చదివింది. ఆ రోజుల్లో తన భావాలు, మధుర భావనలు తలచుకుని ఆమె ఆవేదన పడసాగింది. రూపం, విద్య, చక్కని ఆశయాలు గల తను కేవలం ధనవంతురాలు కానంత మాత్రాన తనతో సమానంగా చదువుకున్న అతనిని-సామాన్య గుమాస్తాని, తన ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా, బలవంతంగా పెళ్ళి చేసుకోవాలి సొచ్చింది. ఒక్క క్షణంలో ఆమె కోరికలన్నీ గగనకుసుమాలయాయి. కష్టాలతో, ఆర్థాకలితో, భర్త చీవాట్లతో రోజులు గడపాలి సొస్తుందని తను కల్లోకూడా అనుకోలేదు. తతిమా సంగతు లెలాఉన్నా, పోనీ భర్తయినా తనని సరిగా ఆదరిస్తే అంత బాధ ఉండకపోను. కాని ఆయ నెప్పుడూ మనసులో ఏదో పెట్టుకొని బాధ పడుతూ చీరుబుర్రులాడుతూ ఉంటాడు. నిజానికి పాపం, పని ఎక్కువే ఐనా అంతా అలానే ఉంటున్నారా ఏమిటి? ఎవరిమీదో కోపం ఇక్కడ ప్రదర్శించుకోటం ఎందుకు? అయినా మనస్సులో ఉంటుంది కాని మనసు మాత్రం యెక్కుణ్ణించొస్తుంది, విద్య లేకపోతే! కనీసం బి. ఏ. ప్యాసయిన వాడిని పెళ్ళి చేసుకోవాలని తను ఉబలాట పడ్డది కాని, అయినా ఇప్పు డవన్నీ తవ్వుకుని విచారిస్తే ఏం లాభం? ఏపోయిందేదో ఐపోయింది: అనవసరంగా అయినా, ఈ వెధవ ఆలోచన లేమిటి తనకి?

* * *

"అన్నం పెట్ట దల్చుకోలేదా?"

జానకి రామమూర్తి ప్రశ్నవిని ఊహా ప్రపంచంలోంచి తిరిగి వచ్చింది. అదేం అడగటం? రాజీకొచ్చిన ఆమెభావాలు మళ్ళీ తిరగబడ్డాయి.

"నెయ్యి?"

"లేదు, ఐపోయింది."

రామమూర్తి విసుగ్గా ఆమెవైపు చూసి నెయ్యి లేకుండానే తినటం ప్రారంభించాడు.

"ఇంకేం లేదా?"

"లేదు."

"సరే, మజ్జిగపొయ్యి."

"లేదు."

"ఏం?"

"పిల్లి పారబోసింది."

"నువ్వేం చేస్తున్నావు?"

"ఒక పనైతేగా, పిల్లికి కాపలా కూర్చోటానికి."

"మరయితే ఎలా ఇప్పుడు?"

"ఏం చేయను?"

"ఏం చేస్తావు? నూతిలో దూకు." మండిపడి అన్నాడు రామమూర్తి.

"గుమాస్తా అధికారం ఇంట్లోనే అని బాగా రుజువు చేసుకుంటున్నారు."

"ఏమిటీ, వాగుతున్నావ్?" ఉద్రేకంతో లేచి చేత్తో ఫెడేమని జానకి చెంపమీద బలంకొద్దీ కొట్టాడు రామమూర్తి.

ఇదివరకల్లా అభిమానమూ, హృదయమూ మాత్రమే అయితే ఈసారి శరీరం కూడా దెబ్బ

తన్నది జానకికి. ఆమె కళ్ళవెంబడి అశ్రువులు బొటబొట కారాయి. రుద్ధకంఠంతో అంది:

"తిండి తిన్నా తినకపోయినా, తిట్లూ, దెబ్బలూ మాత్రం దండిగానే తింటున్నాను."

ఆమె నున్నటి చెంపమీద తన ఐదువేళ్లూ ఎర్రసిరా ముద్రలాగా పడటం చూసి "ఓరి పశువా, ఏంచేశావురా" అని తనని తానే గట్టిగా ప్రశ్నించాడు రామమూర్తి. జానకి నిస్సహాయంగా, అతనివైపు చూసింది.

"జానకీ." జానకి కన్నీళ్లను అణచుకుంటూ తల పక్కకి తిప్పుకుంది.

"నిన్నే జానకీ! నెలకి అరవైఏడు రూపాయలకి ప్రభుత్వానికి అమ్ముడుపోయిన ఈ చెయ్యికి నిన్ను కొట్టటానికి అధికారం ఎవరిచ్చారో అడుగు."

జానకి పమిటచెంగుతో కళ్లు తుడుచుకుంది.

"అడగవేం, నిన్నే!" గట్టిగా అరిచాడు రామమూర్తి. జవాబు రాలేదు.

'అద్దెకి పోయిన ఈ శరీరానికి నిన్ను స్పృశించటానికి కూడా అధికారం లేదు. తిండి పెట్టే శక్తి లేకపోయినప్పుడు నీవైపు చూడటానికి కూడా అధికారం లేదు, ఈ గుమాస్తాకి. అధికారంలేని పని చేసినందుకు దీనికిదే శిక్ష.'

స్టేట్‌మెంట్లు గియ్యడానికి తెచ్చుకున్న రూళ్ల కర్రతో, అరచెయ్యి బల్లమీద పెట్టి ఫెడీమని ఉన్న బలం అంతా ఉపయోగించి చేతివేళ్ళమీద కొట్టాడు. చప్పుడు విని జానకి తలెత్తిచూసి కమిలిపోయిన రామమూర్తి అరచెయ్యి చూసి కెవ్వన కేకేసింది. రామమూర్తి చెయ్యివైపు చూసి పిచ్చివాడిలా నవ్వాడు.

"రెండో చెయ్యి ఇహా బుద్ధిగా ఉంటుందిలే." ఆపుకున్నా ఆగని కన్నీళ్ళతో జానకి అతనివైపు చూసి తడిగుడ్డ తెచ్చి అతని చేతికి కట్టింది.

"జానకీ, పెళ్ళి కాకముందు నన్ను చూసి నేనే జాలిపడేవాణ్ణి. ఇప్పుడు నిన్ను చూసి కూడా నేను జాలిపడాలి సొచ్చింది. ఇద్దరి ప్రాణుల నిరాశ, తీరని కోరికలుపెట్టే బాధా నాకు విశ్రాంతిలేకుండా చేశాయి. కేవలం డబ్బు లేకపోవటంచేత నా తెలివితేటలూ, జీవితం వ్యర్థమైపోతున్నాయి. అలాగే కేవలం ధనాభావంచేతే నీ కోరికలు, అందచందాలు వ్యర్థమైపోయాయి. నాకు తెలుసు. నువ్వు కలలోకూడా నాలాంటివాడు నీకు భర్త అవుతాడని ఊహించుకోలేదు. నేను నీకు తగనని నాకు తెలుసు. నాలో ప్రత్యేకత ఏమీ లేదు. నేను చదివింది నువ్వూ చదివావు. నాకున్న రూపంకంటే నీకు యెక్కువే ఉంది. అయితే మాత్రం ఏం, నీకు డబ్బులేదు. అంచేత నీకు సౌఖ్యంలేదు. నాకూ అంతే. డబ్బులేదు కనుక చదువులేదు. చదువు లేదు కనుక సౌఖ్యంలేదు. ఈ రెండూ లేవు కనుక మనసుకి విశ్రాంతి లేదు.

మనసుకి విశ్రాంతి లేకపోబట్టే, ప్రపంచం మీద వచ్చిన కోపాన్ని మరోవిధంగా తీర్చుకునే అవకాశం లేకపోబట్టే నీమీద అలా అప్పుడప్పుడు విరుచుకుపడడం. అంచేత గుమాస్తా అధికారం ఇంట్లోనే అని రుజావు..."

"ఇంకెప్పుడూ అనను" అని జాలిగా అంది జానకి.

"నువ్వనే దేమిటి? నాకు తెలియదూ! నీకు తిండి పెట్టినా పెట్టకపోయినా, తిట్లూ, దెబ్బలూ మాత్రం దండిగా..."

"ఇంకెప్పుడూ అననన్నానుగా," అని దీనంగా, బరువుగా చూసింది జానకి రామమూర్తి వైపు.

"నువ్వన్నావనికాదు. సరే, అదలా ఉంచు. మనిద్దరికీ మనం కావాలనుకున్నవి లభించక పోవటంలో మన లోపం ఏమీ లేదు. అంచేత మనకి లభించిన వాటితోనే తృప్తిపడక తప్పదు. ఏమంటావు?"

"ఏమిటీ గొడవ-మీరింత బాధపడుతున్నారని నేననుకోలేదు." అంది జానకి సానుభూతిగా.

"నీకు మళ్ళీ పెళ్ళికావటం అసంభవంకనుక"

"ఛీ, ఏమిటా మాటలు." జానకి రామమూర్తి నోరు మూసింది తన కరపల్లవంతో. దగ్గరికివచ్చిన జానకి చెంపమీది ఎర్రని గుర్తుచూసి హృదయంలోని బాధను అణుస్తూ నవ్వు తెచ్చుకొని అన్నాడు అతను:

"దెబ్బకి దయ్యం పారిపోయిందా?"

"దయ్యం పట్టింది మీకే" అంది జానకి, ఛలోక్తిగా.